

عنوان مقاله:

تبیین و ارزیابی وضعیت پایداری شهرهای آینده و نمادهای اسلامی (با استفاده از نظریه گراند تئوری)

محل انتشار:

فصلنامه آینده پژوهی شهری، دوره 2، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

مسعود صفایی پور - استاد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، گروه جغرافیا، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران

هوشنگ مرادی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، گروه جغرافیا، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران

خلاصه مقاله:

در دین اسلام؛ شهر، انسان و قواعد اسلامی کنار هم قرار می گیرند و در اینجاست که قرآن مواردی که برای زندگی جمعی انسان لازم است بیان می کند. پس مفهوم شهر اسلامی مطرح می شود و در قرآن برای شهر اسلامی مولفه ها و ویژگی هایی بیان شده است. برای دستیابی به یک شهر دارای نمادهای مطلوب، لازم است الگویی متناسب با ویژگی های آن فرهنگ و ملهم از آموزه های دینی شکل گیرد. این پژوهش از نظر ماهیت توصیفی - تحلیلی و از نظر هدف، کاربردی می باشد و داده ها و اطلاعات آن با استفاده از روش کتابخانه ای و مصاحبه عمیق به دست آمده اند. روش مورد استفاده در این پژوهش، «گراند تئوری» یا «نظریه زمینه ای» است. جامعه آماری این تحقیق با توجه به قلمرو موضوعی آن، شامل ۱۸ نفر از افراد آگاه و متخصص در حوزه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، جامعه شناسی و شهرسازی است که به شیوه نمونه گیری هدفمند انتخاب شده اند. مصاحبه با جامعه هدف تا زمان رسیدن به حد اشباع ادامه یافت. برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش تحلیل مضمون محتوا استفاده گردید. هدف از انجام این پژوهش بررسی و ارزیابی وضعیت پایداری شهرهای آینده متناسب با نمادهای اسلامی و معرفی ساختار و ویژگی های معماری و شهرسازی ایرانی - اسلامی است. مقوله و شاخص های تاثیرگذار بر پایداری شهرهای آینده و نمادهای اسلامی از دیدگاه صاحب نظران عبارت اند از: در شاخص های اجتماعی (احساس هویت، امنیت، و اصل عدالت و...)، در مولفه های اقتصادی (محله های خوداتکا، مسکن مناسب و آرام و همچنین استطاعت مالی شهروندان و...)، در ابعاد کالبدی (کاربری های ترکیبی و پیاده محوری) و مولفه های مهم و کلیدی در پایداری شهرهای اسلامی از دیدگاه زیست محیطی (همزیستی با طبیعت و سازگاری با اقلیم)، از دیدگاه پاسخگویان استخراج شده است. بررسی ها نشان می دهد که عناصر کلیدی در شهرهای ایرانی و نمادهای اسلامی در فراموشی هویت بومی در طراحی نمادهای شهری و ضعف در نظام برنامه ریزی شهری می باشد که الگوها متناسب با فرهنگ بومی نیست و ناسازگار با فرهنگ غنی ایران است. یافته ها نشان می دهد طراحی فضاهای شهری و نوع معماری بناهای یک شهر تاثیر به سزایی در زیست پذیری و حیات شهری دارد. کالبد بی جان فضاها با حضور شهروندان جان می گیرد و تعلق خاطر آنان موجب رونق و حفظ فضاهای شهری می شود.

کلمات کلیدی:

پایداری، شهرهای آینده، نمادهای اسلامی، گراند تئوری، ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1552994>

